

Lauren Styx: MÚZEUMOK ÉS A FENNTARTHATÓSÁG MŰVÉSZETE

Megjelent: 2022. augusztus 4., MuseumNext¹

Fordította: Zombori Zsófi, 2024

A múzeumoknak már nem elég pusztán a megőrzés emlékműveként szolgálniuk - mostantól a fenntarthatóságra is összpontosítaniuk kell. Ahogy a klímaváltozás egyre nagyobb problémát jelent, a nagy intézményeknek új felelőssége van a környezetre gyakorolt hatásukkal – ez a tudatosság felelőssége. A múzeumok egyre inkább aggódnak a környezet és fenntarthatóság miatt.

Ez bonyolult ügy, mivel a múlt megőrzése, a jelen oktatása és a jövő formálása nyilvánvaló költségekkel jár. Klimatizálás, világítás, biztonság; csak néhány tényező, amelyek befolyásolják a múzeum hatékonyságát és sikerét, ugyanakkor nagyban hozzájárulnak az intézmény környezeti hatásához is. De a jó hír az, hogy a múzeumok a világ minden táján igyekeznek teljesen újragondolni az infrastruktúrát, energiafelhasználást, hulladékkezelést és még sok más területet, hogy csökkentsék környezeti hatásukat és biztosítsák, hogy a globális örökség és kultúra a következő generációk számára is megmaradjon.

Mozdítsuk múzeumunkat a fenntarthatóság felé!

Amikor 2017-ben az Egyesült Államok szövetségi kormánya által egyike lett annak a három nemzetnek, amely kilépett a klímalválságra 194 nemzet által adott közös válasz, a Párizsi Klímaegyezmény kötelékéből, az emberek a közösségi médiában fejezték ki megdöbbenésüket és felháborodásukat – néhány üzenet mozgalmat is indított.

Sarah Sutton, a Fenntartható Múzeumok vezetője és a *The Green Museum: A Primer on Environmental Practice* társszerzője, egy hashtaggal reagált a kormány döntésére, és jelezte, hogy a kulturális intézmények harcba szállnak az éghajlatváltozás ellen. Az interneten a #MuseumsforParis elnevezésű mozgalom népszerűsödésével létrejött a We Are Still In (WASI). [Ez a koalíció](#) több mint 2700 államot, megyét, várost, egyetemet, vállalkozást és más olyan vezetőket foglal magában, akik képviselik az Egyesült Államok gazdaságának és társadalmának egy részét, és elkötelezték magukat az Egyezmény céljai és az éghajlatváltozás elleni küzdelem mellett. Sutton a WASI kulturális intézményeket képviselő

¹ <https://www.museumnext.com/article/museums-and-the-art-of-environmental-sustainability/>

szektorvezetője és úgy véli, hogy a múzeumok jelentős szerepet játszhatnak a globális változásban.

"A múzeumok egy testben hordozzák a változásokhoz leginkább szükséges sokféle fizikai és intellektuális erőforrást, képességet, kreativitást, szabadságot és hatalmat." Ez a idézet Sutton *Curator: The Museum Journal* című folyóiratban megjelent cikkéből származik. A változás elősegítése érdekében Sutton négy fontos, kezdeti lépést javasol, amit az intézmény azonnal megtehet és egyidejűleg a fenntarthatóság felé haladhat.

1. **Határozd meg a múzeum éves karbonlábnyomát.**

"Az első felmérés lehet mélyreható vagy egyszerűbb megközelítésű a tudatosság növelése érdekében", mondta Sutton. A kisebb múzeumok a belföldi [Amerikai Egyesült Államok] fókuszú CO2 lábnyom-kalkulátort használhatják az unfccc.int/climate-action/climate-neutral-now oldalon, míg a nagyobb múzeumok a carbonfund.org üzleti oldalát használhatják. "Mindkét méretű intézmény felkérheti a támogatókat, hogy finanszírozzák a széndioxid-kibocsátás csökkentését, és az ENSZ által tanúsított kibocsátás-kiegyenlítési programokat használják a biztonságos, felelős választás érdekében" - tette hozzá.

2. **Rendezz egy energia-auditot az energiaszolgáltatóval.**

Ez gyakran ingyenes vagy a szolgáltató által támogatott. Az audit megmutathat olyan problémákat, mint például a légkondicionáló szivárgása, az energia túlfogyasztása és az ineffektív berendezések. „Az eredményezett prioritási lista az újításokról és bármely hivatkozás az ösztönzőkre és támogatásokra segít a hatékonysági vagy megújulási változtatások megtervezésében, valamint a finanszírozási igények előterjesztésében a támogatók felé” - mondta Sutton.

3. **Hagyj fel az egyszer használatos műanyagok népszerűsítésével.**

„Az irányelvek változása (...) jelzi, hogy tudatában vagy a társadalmat foglalkoztató problémáknak, miközben lehetővé teszi az erőforrások és pénz megtakarítását” - mondta Sutton. A kérésre elérhető újrahasználatos fém szívószálak és papír szívószálak egyszerű alternatívákat jelentenek. Ez lehetővé teszi az összes egyszerhasználatos termék megszüntetését is, ami az egészségügyi és biztonsági szempontokon kívül csökkenti a költségeket, a munkát, a tárolást és a hulladékot egyaránt.

4. **Beszélg a fenntarthatóságról és a klímaváltozásról.**

Ha beszélünk róla, az segíthet nyugodtabban kezelni a kérdést. A kommunikáció megkönnyíti együttműködésünket a viselkedésünk megváltoztatásában és a probléma megoldásában. „A párbeszéd által a klímaváltozás egy közös kihívássá válik, nem pedig egy elnyomó fenyegetéssé” - mondta Sutton.

A múzeumok egyben oktatási intézmények is és küldetésüknek kell tekinteniük, hogy az olyan, a globális közösség számára fontos témák esetében, mint a klímaváltozás, felhívják az emberek figyelmét és tájékoztassák a közvéleményt.

„Mint jótékony célú, közhasznú intézmények, felelősek vagyunk azért, hogy bölcsen használjuk fel összes erőforrásunkat: ez magában foglalja a pénzt is, természetesen, de emellett az energiát, a földet, a levegőt, a vizet és az ezekből származó termékeket is” - mondta Sutton. „Ezeknek az erőforrásoknak a pazarlása vagy károsítása kétségessé teheti közhasznú státuszunkat. Mint közösségi intézmények, gondoskodási kötelezettségünk van látogatóink, szomszédaink, személyzetünk és közösségeink felé. Azzal, hogy hogyan építjük és üzemeltetjük épületeinket, vagy azzal, hogyan nem tervezzük megóvni ezeket és a gyűjteményeinket, a közösségi kockázatot is növeljük - ez nagy felelőtlenség és kétségessé teheti megbízható státuszunkat is.”

Diktáljuk a tempót

A *Smithsonian National Museum of the American Indian* (NMAI) különleges figyelmet fordít erre a kötelességre, mivel a környezet iránti mély elkötelezettség szorosan összefonódik az őslakos kultúrával. Egy évtizednyi kis és nagy lépés csúcspontja volt 2017-ben, hogy az NMAI-t *Fenntarthatósági Kiválósági Díjjal* tüntette ki az Amerikai Múzeumok Szövetsége, a környezeti hatásuk csökkentése érdekében tett intézkedéseikért.

A *National Museum of the American Indian* komolyan veszi a fenntarthatóságot.

„Dolgozz a problémákon, amíg meg nem érted - és ha megérted, akkor megtalálod a megoldást is” - mondta Jane Sledge, az NMAI gyűjteményekért és műveletekért felelős aligazgatója.

Egy különösen fontos esemény környezeti tudatosságra sarkallta az NMAI személyzetét. 2007-ben, az Élő Föld rendezvény keretében a múzeum vendégül látta Al Gore-t, hogy beszéljen a klímaváltozásról. Ez befolyásolta a múzeum megközelítését a témához, a nyilvános programoktól az belső működésig. Létrehoztak egy fenntarthatósági bizottságot,

amely bevezette a hulladékkezelés, újrahasznosítás és zöld tisztítás oktatását. Egy fenntarthatósági tanácsadó segítségével és a vezetőség elkötelezettségével első lépésként 2011-ben az NMAI megkapta a "LEED" (Leadership in Energy and Environmental Design) tanúsítványát, melyet a Zöld Építési Tanács bocsájt ki - ezzel az NMAI-t az első Smithsonian múzeummá tette, amely ezt a státuszt elérte.

„Ez a csapat határozottan úgy véli, hogy ez gyermekeik és a bolygó jövője” - mondta Sledge. „Közös vízióink van: A siker elkötelezettségből és inspirált egyénektől származik.”

Sledge megjegyzi, hogy a Smithsonian hogyan alkalmazza a fenntartható gyakorlatokat mindennapi műveleteiben, például nyomon követi az újrahasznosítást, komposztálást és elektronikai hulladékot; valamint ilyen jó gyakorlat az étterem személyzetének oktatása a legjobb komposztálási módszerekre, HVAC-auditok [Heating, Ventilation, and Air Conditioning; Fűtés, levegőkeringetés és légkondicionálás audit] elvégzése és energia-megtakarító módszerek bevezetése. Néhány lépés több gondolkodást igényel, mint mások. A személyzet jelenleg a LEED tanúsítványára törekszik a Kulturális Erőforrások Központjában. Azonban a műtárgyaik törékeny jellege specifikus megőrzési követelményeket ír elő a páratartalom és a hőmérséklet tekintetében, ami mind környezeti, mind költségvetési szempontból költséges lehet.

„Ez jelenleg a kihívásunk” - mondta Sledge. „De megéri dolgozni a célokért.”

Múzeumok közösségeinek ereje

A chicagói Field Museum-ban a személyzet tagjai kulcsfontosságúak bármilyen fenntarthatósági erőfeszítés sikerében. Legyen szó a tömegközlekedés népszerűsítéséről és a *Kerékpárral Munkába Héten* való részvételről, vagy a személyzet közösségi kertjének használatáról és gondozásáról, a múzeumi közösség mindig talál valami módot arra, hogy kapcsolatot építsenek egymással, miközben védik a környezetet.

„Azok a dolgok, amelyekre az embereknek ráhatásuk lehet, kulcsfontosságúak” - mondja Carter O'Brien, a Field Museum fenntarthatósági tisztviselője.

Egy kezdeményezés, amelyet rendkívül értékesnek tart, az ionizált víz használata a múzeumban lévő kiállítási vitrinüvegek tucatjainak tisztítására. Ez teljesen megszüntette a vegyi tisztítószeres szükségességét, ezzel nemcsak csökkentve a környezeti hatást, hanem egyúttal javítva a látogatók által is tapasztalható levegőminőséget is. Más zöld innovációk is prioritást élveznek a látogatói élménnyel együtt. A fenntartható, vegetáriánusbarát és öt

százalékban helyi ételkínálat, valamint a 74 százalékos hulladékcsökkentési arány miatt a Field Museum 2017-ben elnyerte a Fenntarthatósági Kiválósági Díj (*Sustainability Excellence Award*) elismerését. A nulla hulladék a múzeum "zöld célok" listájának következő pontja.

A változás megvalósítása

A régebbi épületekben, amelyekben ezek a kulturális intézményeket működnek, sok fejlesztési teendő van még hátra, ám az új építési projektek is bőséges lehetőséget kínálnak a fenntartható gyakorlatok számára. Egy ragyogó példa erre a California Academy of Sciences. A San Francisco-i Golden Gate Parkban található Akadémia kétszeres platina LEED tanúsítványt kapott a zöld innovációkért.

A lankás, dombos, zöld, 2,5 hektáros „élő tető” kiváló jele a környezet szerepének az Akadémia szerkezetében, víziójában és értékeiben. Bár első pillantásra olyan, mint egy Dr. Seuss könyv díszlete, a vizuális élmény mellett további célja is van. Az élő tető kiváló szigetelést biztosít az épületnek, ami csökkenti a fűtéshez és hűtéshez szükséges energiát; felfogja a felesleges esővizet, ami csökkenti a szennyezőanyagokat; emellett természetesen oxigénné alakítja a szén-dioxidot is. A tető tele van őshonos növényekkel, amelyek megfelelő környezetet biztosítanak a madaraknak és rovaroknak. Valójában az Akadémia weboldala szerint az élő tető San Francisco legnagyobb sűrűségű őshonos növény-élőhelye.

Az Akadémia számára épített szerkezet 2008-ban nyílt meg. Ezt egy olyan időszak előzte meg, amikor az elbontott anyagok 90 százalékát újrahasznosították helyi projektek támogatására, például dűnevisztaállításra és útépitésre. A projekt teljes időtartama alatt minimálisra csökkentették a környezeti hatást, például újrahasznosított farmert használtak a szigeteléshez, újrahasznosított szénégetési és fémkitermelési melléktermékeket használtak a betonhoz, valamint fenntartható erdőgazdálkodásból szereztek be a faanyagot.

Az Akadémia erőfeszítéseinek egyik kulcsfontosságú része az, hogy folyamatosan vizsgálják a hatást és új, innovatív módszereket találnak a zöld gyakorlatok beépítésére. Ezeket szem előtt tartva látjuk, hogy a hatékony fenntarthatósági erőfeszítéseknek immár saját művészete van: Nézzünk vissza, hogy megértsük a történelmet, és használjuk fel ezt a tudást egy zöldebb jövő elképzelésére. Ahogyan haladunk a szélesebb körű fenntarthatóság felé, az Akadémia hivatalos álláspontja egy gondolatébresztő kérdést hagy itt nekünk:

„Hogyan alakult ki az élet, és hogyan tartható fenn?”